

Біліченко П. М., Тімар І. В.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ІТ-РИНОК УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

У сучасних умовах у всьому світі ІТ-сфера набирає усе більших темпів розвитку обертів. Інформаційні технології тісно та динамічно інтегруються у різні галузі світової економіки, чинять безпосередній вплив на зростання основних соціально-економічних показників підприємств і організацій. Історично Україна завжди була центром розробки програмного забезпечення, технологічних рішень для аналізу та обробки даних, що пов'язано, перед усім з рівнем технічної освіти.

За даними проведеного Асоціацією «ІТ Ukraine» і Офісу ефективного регулювання (BRDO) дослідження національної ІТ-галузі, встановлено, що ця сфера в Україні поступово щорічно зростає на 11–26%, незважаючи на загальний стан економіки країни. В першому півріччі 2018 р. комп'ютерні послуги посіли друге місце у експорті. «За 4 роки Україна отримала більш 2.5 млрд доларів чистого прибутку за рахунок створення технологічно розвинених підприємств. В середньому, сума податків, які ІТ-компанії заплатили в бюджет за перше півріччя 2018 р. зросла на 30,1% в порівнянні з аналогічним періодом попереднього року, що демонструє активний розвиток цієї галузі» [1]

В Україні близько 4000 активних компаній, більшість з яких мають до 80 співробітників, проте багато фахівців працюють у фірмах, що налічують понад 80 осіб персоналу. З них кількість компаній, активних на ринку праці – 2309. Найбільше компаній зареєстровано у містах Києві, Харкові, Дніпрі, Львові, Одесі. Проте, рівень внутрішнього попиту на ІТ-сервіси в тому числі для українських компаній залишається невеликим. Аналітики підкреслили, що низький рівень споживання ІТ в Україні є і наслідком, і причиною низького рівня економічного добробуту населення (ВВП на громадянина).

Ринок ІТ складається з трьох сегментів: hardware – «заліза», packaged software – готового програмного забезпечення і services – послуг. За останні три роки український ринок «заліза» коливався в межах від \$1,2 до \$1,5 млрд; ринок готового програмного забезпечення – від \$0,11 до \$0,12 млрд; ринок послуг – від \$0,18 до \$0,19 млрд.

Загалом, ІТ-сфера в Україні не надто розвинена, лише один з її сегментів, а саме аутсорсинг, добре представлений на ринку, за рахунок віддаленої роботи іноземних замовників. Стосовно створення програмного забезпечення «під

ключ» та виготовлення комп'ютерного «заліза», можна відмітити їх незначну роль в українській сфері інформаційних технологій.

Основними проблемами функціонування та розвитку ІТ-сфери в Україні можна вважати наступні:

- недостатній рівень правової бази захисту прав інтелектуальної власності,
- слабо розвинені ринки фінансових і венчурних інвестицій,
- відтік висококваліфікованих фахівців за кордон ;
- незбалансованість ринку праці (при збільшенні дефіциту професіоналів і стабільному зростанні зарплат, спостерігається надлишок фахівців, які мають недостатній рівень кваліфікації);
- несприятливий податковий клімат.

Незважаючи на існуючі проблеми український ІТ-бізнес має високу інвестиційну привабливість для закордонних інвесторів за таких причин [2]:

- доступна вартість розробки проектів, що створюють українські ІТ-компанії та окремі фахівці;
- високий рівень компетентності ІТ-фахівців, що є наслідком існування потужної науково-освітньої бази;
- велика кількість дипломованих ІТ-фахівців;
- зручний часовий пояс GMT+2 (для Європи час співпадає, для Америки наша країна більш зручна ніж країни Азії, зокрема Китай);
- швидкий та дешевий широкосмуговий інтернет-зв'язок (в рейтингу країн світу за швидкістю Інтернету Україна входить у двадцятку лідерів, а оперативність підключення та відносно низька вартість послуг надає ще більшої ваги зазначеному чиннику);
- географічне положення країни, що обумовлює низьку ймовірність природних катаклізмів та катастроф робить Україну більш привабливою для інвестування в ІТ бізнес порівняно із країнами Азії;
- достатній рівень володіння англійською мовою, що є визначальною умовою успішної діяльності в сфері ІТ-технологій.

Але, підвищення інвестиційної активності, зокрема, закордонних інвесторів, не зважаючи на високу інвестиційну привабливість ІТ-сфери, стримує загальний інвестиційний клімат в нашій країні, який на сьогодні є не надто сприятливим за рахунок нестабільної політичної ситуації в країні, недосконалої нормативно-правової бази, відсутнього рівня корупції, тощо.

Отже, можна дійти висновку, що українська ІТ-сфера має значний потенціал, але не позбавлена недоліків і проблем, не дивлячись на які, зберігає високий

рівень інвестиційної привабливості, в тому числі й для закордонних інвесторів, що є запорукою її подальшого розвитку.

Список використаних джерел:

1. Офіційний сайт Асоціації «IT Ukraine» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://itukraine.org.ua/>
2. Тімар І. В. IT-сфера в Україні: інвестиційна привабливість та перспективи розвитку / І. В.Тімар, В. О. Колісник // Модернізація фінансово-кредитної системи України: виклики глобалізації: матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (20 березня 2018 року). – Кривий Ріг: ДонНУЕТ імені Михайла Туган-Барановського, 2018. – С. 358–361.
3. Колісник В. О. Перспективи розвитку інвестиційної діяльності в Україні / В. О. Колісник, І. В. Тімар // Матеріали XIII міжнародної науково-практичної конференції студентів та молодих вчених «Наукові дослідження у Східній Європі». Т. 1. – Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2017. – С. 117–119.
4. Гринько Т. В. Формування системи управління інноваційним розвитком / Т. В. Гринько// Вісник Хмельницького національного університету. – 2010. – №4. – С. 39–43.

Бойчук Є. К., Курінна І. Г.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ОБґРУНТУВАННЯ НЕОБХІДНОСТІ ЗМІН В ДЕРЖАВНОМУ СТАВЛЕННІ ДО СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО БІЗНЕСУ

Ринкова економіка – відносно нове явище в історії України, тому інколи виникають труднощі. Наприклад, за рейтингом «Doing Business» по легкості початку бізнесу наша країна займає 56-е місце, по легкості ведення – 71-е [1]. Хоча індекс економічної свободи подає певні надії – починаючи з 2016-го року показник зріс з 56,8 до 66,1% [2], після тривалого занепаду.

Нажаль, значною проблемою в цій сфері є рівень банкрутства фірм [3], при чому найбільша їх частка в 2015 році – відносно невеликі за кількістю найманих працівників підприємства – 8,6% з кількістю до 9 осіб і 3,7% – до 49.

Хоча частково це можна пояснити кризою 2014 року, але насправді відбувається поступове зменшення кількості підприємств [4]: якщо в 2010 році існувало 586 великих, 21343 середніх та 2161999 малих підприємств, то вже в 2017 їх було 659, 21059 та 1679902 відповідно. Як можна побачити, найбільше зменшилася кількість саме малих фірм.

Серед визначних причин банкрутства і припинення існування можна виділити нестачу як ресурсів і фінансів, так і досвіду чи необхідних знань.